25 Σεπτεμβρίου 2023

Εκ μητρογονίας πρόσφυγες – Τελικά, τι σόι ευρωπαϊκό κράτος είμαστε;

/ Γενικά Θέματα / Κοινωνιολογικά (κοινωνική πρόνοια & οικογενειακά θέματα)

ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΑΤΖΗΣΤΥΛΙΑΝΟΥ

Οι εξ αρρενογονίας πρόσφυγες είναι δικαιούχοι των κρατικών στεγαστικών σχεδίων και ψηφίζουν στον τόπο καταγωγής τους. Αυτά τα δικαιώματα τα απέκτησαν μέσα από διάφορες νομοθεσίες που ψηφίστηκαν αμέσως μετά την τουρκική εισβολή. Ταυτόχρονα, έχουμε πρόσφυγες εκ μητρογονίας που έχουν καταστεί δικαιούχοι των κρατικών στεγαστικών σχεδίων με νομοσχέδια και κανονισμούς που ψήφισε η Βουλή και τέθηκαν σε εφαρμογή στις 27/12/2013, αλλά δεν τους δόθηκε μέχρι και σήμερα το δικαίωμα ψήφου στον τόπο καταγωγής τους. Παράλληλα, έχουμε πρόσφυγες εκ μητρογονίας που αν και αναγνωρίστηκαν το 2013 και έχουν στην κατοχή τους προσφυγική ταυτότητα δεν τους δόθηκε ποτέ το δικαίωμα να είναι δικαιούχοι των κρατικών στεγαστικών σχεδίων αλλά ούτε και το δικαίωμα μέχρι σήμερα ψήφου στον τόπο καταγωγής τους.

Θα πρέπει, επιτέλους, να αποφασίσουμε σ’ αυτόν τον έρμο τόπο της διαπλοκής, της διαφθοράς και της λαμογιάς: Έχουμε ή δεν έχουμε ίσα δικαιώματα; Το κράτος θα πρέπει να αντιμετωπίζει ισότιμα ή σχεδόν ισότιμα τους πολίτες του; Είμαστε μόνο κατ’ όνομα ευρωπαϊκό κράτος; Κάποιοι θα λαμβάνουν κρατική οικονομική βοήθεια ως πρόσφυγες και κάποιοι άλλοι όχι ενώ είναι και οι ίδιοι πρόσφυγες; Αλήθεια, ο διαχωρισμός με βάση έναν χρονικό προσδιορισμό (27/12/2013) αντίκειται ή όχι στο Σύνταγμά μας;

Δυστυχώς, είναι λιγοστές οι φωνές που διαμαρτύρονται γι’ αυτήν την εξόφθαλμη αδικία.

Η πρόεδρος της Κίνησης Προσφύγων και Εκτοπισμένων Μανάδων κ. Μαρκέλλα Ησαΐα Τσιάκκα παλεύει εδώ και 18 χρόνια για το αυτονόητο: Να αποκτήσουν οι εκ μητρογονίας πρόσφυγες τα ίδια δικαιώματα που απολαμβάνουν από το 1974 και μετά οι εκ πατρογονίας εκτοπισθέντες. Δεν ζητάνε τίποτα περισσότερο και τίποτα λιγότερο.

Σε συνέντευξή της στον «Π», η κ. Ησαΐα διερωτάται εμφανώς απογοητευμένη και πικραμένη από την αντιμετώπιση που τυγχάνουν οι εκ μητρογονίας πρόσφυγες από την πολιτεία, τους πολιτικούς, τους βουλευτές, τους βολευτές και τα κόμματα: «Πώς είναι δυνατόν να διαπραγματευόμαστε τη λύση του Κυπριακού που έχει ως προμετωπίδα τα ανθρώπινα δικαιώματα και να μην εφαρμόζουμε εμείς οι ίδιοι τα ανθρώπινα δικαιώματα των νόμιμων πολιτών μας;». Έλα μου ντε! Κάποια εξήγηση θα υπάρχει…

Μετά από χρόνια αγώνων της Κίνησης Προσφύγων και Εκτοπισμένων Μανάδων, η πολιτεία και η Βουλή υποχρεώθηκαν το 2013 να άρουν μια μεγάλη αδικία: Αναγνώρισαν τους εκ μητρογονίας πρόσφυγες και τους εξίσωσαν με τους εκ πατρογονίας εκτοπισθέντες σε ό,τι αφορά τη συμμετοχή τους στα εκάστοτε ισχύοντα στεγαστικά σχέδια. Μόνο που δημιουργήθηκε άλλη μία μεγάλη αδικία καθώς ένας μεγάλος αριθμός εκ μητρογονίας προσφύγων έμεινε εκτός των κρατικών στεγαστικών σχεδίων. Εξηγήστε μας πώς έγινε αυτό και γιατί δεν αποτράπηκε όταν ψηφίζονταν οι σχετικές νομοθεσίες το 2013;

Η Κίνηση Προσφύγων και Εκτοπισμένων Μανάδων άρχισε τον αγώνα της το 2005, μετά την ένταξή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην οποία τα ανθρώπινα δικαιώματα και δη η Αρχή της Ισότητας είναι εκ των ων ουκ άνευ. Μια ανακοίνωσή μου στον ημερήσιο Τύπο της εποχής ήταν αρκετή για να δημιουργήσουμε την Κίνησή μας. Ξεκίνησε ένας άνισος αλλά αέναος αγώνας για να πείσουμε για το αυτονόητο, ότι δηλαδή και τα παιδιά από μητέρα πρόσφυγα είναι πρόσφυγες και απαιτούσαμε από την πολιτεία να τους αναγνωρίσει με όλα τα δικαιώματα που είχαν τα παιδιά από πατέρα πρόσφυγα. Δεν ζητήσαμε και δεν ζητούμε τίποτα λιγότερο και τίποτα περισσότερο. Καταθέσαμε προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο (2006) αλλά η απόφαση ήταν απορριπτική. «Δεν μπορεί η δικαστική εξουσία να διορθώνει λάθη και παραλείψεις της νομοθετικής εξουσίας», αποφάνθηκε το δικαστήριο, και πληρώσαμε και τα έξοδα! Οι κινητοποιήσεις μας, η επιμονή μας, η παρουσία μας στα ΜΜΕ (τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδες) ήταν έντονες. Στις 20/6/2013 είχαμε προγραμματίσει δημοσιογραφική διάσκεψη για την παγκόσμια ημέρα προσφύγων και ζητήσαμε από τον τότε υπουργό Εσωτερικών, τον αείμνηστο Σωκράτη Χάσικο, να μας απευθύνει χαιρετισμό. Ο ίδιος επικοινώνησε μαζί μας λέγοντάς μας ότι «αντί χαιρετισμού θα κάνω μια πολύ σημαντική ανακοίνωση για εσάς στις 20/6/2013», και συνέχισε, «η κυβέρνηση θα αναγνωρίσει τους εκ μητρογονίας πρόσφυγες και θα τους παραχωρεί στεγαστική αρωγή χωρίς, όμως, τα πολιτικά δικαιώματα και σας παρακαλώ δεχτείτε το και θα σας καλέσω για συνάντηση σύντομα για να δούμε και το πολιτικό ζήτημα».

Τον Δεκέμβριο του 2013 ψηφίστηκε ο νόμος της αναγνώρισης και παρ’ όλες τις επισημάνσεις μας για τροποποίηση και των κανονισμών της Υπηρεσίας Μέριμνας αυτοί δεν τροποποιήθηκαν ώστε να απαλειφθεί ο χρονικός περιορισμός των δύο ετών (σ.σ. από την απόκτηση της οικιστικής μονάδας που οι πρόσφυγες δικαιούνται να κάνουν αίτηση για οικονομική βοήθεια), με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί μια τεράστια αδικία για τους πρόσφυγες που είχαν ήδη αγοράσει οικιστική μονάδα μέχρι και δύο χρόνια πριν το 2013. Η πρότασή μας ήταν να δοθεί

ένα εφάπαξ ποσό σε όσους είχαν στεγαστεί πριν την αναγνώριση ώστε να εκλείψει αυτή η αδικία.

Το 2015 βγήκε η καταδικαστική απόφαση του ΕΔΑΔ. Δυστυχώς, όμως, δεν επεκτάθηκε σε όλους. Στη συνέχεια, εκδόθηκε η έκθεση της επίτροπου Διοικήσεως, το 2019, η οποία δικαίωσε και πάλι τους εκ μητρογονίας πρόσφυγες. Ξεκίνησε άλλος ένας κύκλος επαφών με τη Βουλή χωρίς, όμως, κανένα αποτέλεσμα. Η πανδημία δεν βοήθησε καθόλου. Μετά τις προεδρικές εκλογές, συναντηθήκαμε με τον υπουργό Εσωτερικών κ. Κωνσταντίνο Ιωάννου τρεις φορές και αναμένουμε τις ενέργειές του ως προς τις εισηγήσεις μας, οι οποίες έχουν να κάνουν με την τροποποίηση των κανονισμών της Υπηρεσίας Μέριμνας, την εφάπαξ χορηγία σε όσους είχαν στεγαστεί πριν το 2013, και το πολιτικό δικαίωμα να ψηφίζουν και οι εκ μητρογονίας πρόσφυγες στον τόπο καταγωγής τους.

Πόσοι είναι οι εκ μητρογονίας πρόσφυγες που δεν κατέστησαν δικαιούχοι της κρατικής στεγαστικής βοήθειας;

Υπολογίζουμε γύρω στις 2.000. Επειδή, όμως, υπάρχει μια παραπληροφόρηση ως προς τους αριθμούς, ζητήσαμε από την Υπηρεσία Μέριμνας να μας ενημερώσει πόσοι είναι οι πρόσφυγες εκ μητρογονίας που έχουν απορριφθεί για στεγαστική βοήθεια αλλά δεν λάβαμε απάντηση ακόμη.

Το ΕΔΑΔ εξέδωσε, το 2016, καταδικαστική απόφαση για την Κυπριακή Δημοκρατία. Γιατί δεν αξιοποιήθηκε αυτή η απόφαση; Γιατί δεν προσφεύγετε ως Κίνηση εκ νέου στο ΕΔΑΔ εφόσον η κυβέρνηση Αναστασιάδη σας κορόιδευε εδώ και μία δεκαετία; Ούτε την επίτροπο Διοικήσεως έλαβαν υπόψη, η οποία με σχετική έκθεσή της το 2019 ζήτησε τη λήψη διορθωτικών μέτρων προς άρση της αδικίας.

Δυστυχώς, δεν μπορούμε να προσφύγουμε ξανά στο ΕΔΑΔ. Το μόνο που μπορούμε να κάνουμε είναι να συνεχίσουμε τον αγώνα μας μέχρι τελικής δικαίωσης. Και δεν είναι μόνο εμάς που κοροϊδεύουν αλλά γενικά το σύνολο του προσφυγικού κόσμου. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η πολλά υποσχόμενη εξαγγελία για καταβολή αποζημιώσεων στους πρόσφυγες για την απώλεια χρήσης των κατεχόμενων περιουσιών τους. Επαναλαμβάνουμε το ίδιο ερώτημα που είχαμε θέσει στους προηγούμενους Προέδρους: Πώς είναι δυνατόν να διαπραγματευόμαστε τη λύση του Κυπριακού, που έχει ως προμετωπίδα τα ανθρώπινα δικαιώματα, και να μην εφαρμόζουμε εμείς οι ίδιοι τα ανθρώπινα δικαιώματα των νόμιμων πολιτών μας;

Είχατε συνάντηση με τον Πρόεδρο Χριστοδουλίδη; Αν ναι, τι σας είπε;

Προεκλογικά μόνο. Αναμένουμε σύντομα να μας συναντήσει ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης αφού ενημερωθεί πρώτα από τον υπουργό Εσωτερικών.

Η Βουλή άνοιξε ξανά το θέμα της παραβίασης των δικαιωμάτων των εκ μητρογονίας προσφύγων. Πιστεύετε ότι η συζήτηση θα καταλήξει πουθενά;

Από το 2005 γίνονται διαβουλεύσεις, συναντήσεις, συζητήσεις, νομίζω είναι καιρός πια να αντιληφθούν ότι δεν πάει άλλο και ότι το θέμα αυτό πρέπει να λήξει. Ξεκινήσαμε έναν κύκλο επαφών με τα κόμματα και συναντηθήκαμε ήδη με το ΕΛΑΜ. Την ερχόμενη Τρίτη, 19 του μηνός, θα συναντηθούμε με το ΔΗΚΟ και αναμένουμε και από τα άλλα κόμματα να ανταποκριθούν σύντομα στην πρόσκληση που τους απευθύναμε για συνάντηση. Παρόλο τον θυμό και την απογοήτευσή μας, δεν κουραστήκαμε ούτε βαρεθήκαμε. Εδώ είμαστε, διότι τίποτα δεν σου χαρίζεται αν δεν το διεκδικήσεις και να το διεκδικείς επίμονα σε έναν συνεχή αγώνα.

politis.com.cy